

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214211786
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214211786.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: Y. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XXX/XX, o zaplatenie 484,16 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 14C/360/2014-58 zo dňa 20. mája 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu zamietol a rozhodol, že žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou je spotrebiteľský, na ktorý je potrebné aplikovať najmä Občiansky zákonník (ďalej len OZ), zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetná zmluva je typovou formulárovou zmluvou vopred pripravenou predchodcom žalobcu, v ktorej sú naformulované stanovené zmluvné podmienky a tieto žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť, ale mala možnosť ich len prijať alebo neprijať. Žalobca v rozpore s § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) a § 53 OZ požaduje od spotrebiteľa úrok a ďalšie poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, teda plnenia ktoré neboli individuálne dojednané. Nejestvuje určitá a zrozumiteľná dohoda v písomnej forme obsahujúca podstatné náležitosti zmluvy o úvere s konkrétnymi údajmi. Žalobca nepredložil súdu takýto dôkaz (takúto dohodu) a dokonca ani iný dôkaz, z ktorého by uvedené náležitosti boli zrejmé. Súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili žalovaná a právny predchodca žalobcu, neobsahuje v rozpore s § 4 ods. 2 písm. a), e) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch najmä termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a ďalšie, pričom pre tieto nedostatky sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z predloženého prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná čerpala peňažné prostriedky dňom 26. októbra 2006 v sume 1.029,01 eura, pričom vykonala splátky celkom v sume 499,09 eura, keď posledná splátka bola 9. mája 2008. S ohľadom na vyššie uvedené, je preukázané, že k omeškaniu došlo už 20. júna 2008. K zosplatneniu úveru mohlo dôjsť najskôr po uplynutí troch mesiacov od tohto omeškania. V tomto prípade k zosplatneniu podľa udania žalobcu nedošlo. Súd ďalej uviedol, že tejto argumentácii žalobcu neuveril. Z obsahu spisu zistil, že splátky splatné dňa 20. júna 2010 až 20. mája 2011 sú už premlčané a to vzhľadom na skutočnosť, že žalobca svoju žalobu podal na súd až dňa 4.6.2014. Žalobca by mohol mať nárok na splátky splatné dňa 20.6.2011, 20.7.2011, 20.8.2011, 20.9.2011 a 20.10.2011, avšak nerešpektoval súdnu výzvu zo

7.11.2014 a splátkový kalendár nepredložil. Súd tak nemal možnosť posúdiť, koľko má ísť z tej ktorej splátky na istinu, úroky a poplatky. Súd preto dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a žalobu zamietol v celom rozsahu. Poukázal na § 5b zákona č. 250/2007 z. z., účinného od 1.5.2014, ktoré je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto, ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď po procesnej stránke bola úspešná žalovaná, avšak nakoľko jej zo súdneho spisu nevyplývajú žiadne trovy konania, ani si žiadne neuplatnila, súd jej ich ani nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca. Uviedol, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka týkajúci sa premlčacej doby. Na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Správnosť aplikácie ustanovení ObZ na vzťahy vzniknuté zo zmluvy o úvere opätovne potvrdil NS SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 24.03.2015 sp. zn. 7MCdo 9/2014. Z ustanovenia § 392 ods. 2 ObZ, pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. S poukazom na konečnú splatnosť úveru, 20.10.2011 a deň podania návrhu na začatie konania na súde 04.06.2014, zastáva žalobca názor, že svoje právo uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby. V súvislosti s premlčaním poukázal na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008, tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 MCdo 3/2011 zo dňa 28.04.2011, 6 MCdo 4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutia KS v Trnave sp. zn. 9Co 138/2013 zo dňa 20.02.2014, sp. zn. 11Co 456/2012 zo dňa 05.02.2014, sp. zn. 11Co 71/2013 zo dňa 30.04.2014. Nestotožňuje sa ani s právnym posúdením úveru ako bezúročného a bez poplatkov. Predmetná zmluva o splátkovom úvere spĺňa všetky náležitosti požadované § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ bol v zmysle požiadavky zákona o spotrebiteľských úveroch zrozumiteľne informovaný o tom kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy. V ďalšom poukázal na to, že zákon o spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia zmluvy sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou iba taký spotrebiteľský úver, ktorý bol poskytnutý na základe zmluvy, ktorá neobsahovala ročnú percentuálnu mieru nákladov. Vzhľadom k tomu, že ročná percentuálna miera nákladov je v Zmluve o splátkovom úvere uvedená, predmetný spotrebiteľský úver nie je možné posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov. Ak aj súd predmetný úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov, žalobca zastáva názor, že poskytnutú sumu 31.000 Sk mohol súd vydeliť celkovým počtom dohodnutých splátok v zmysle Zmluvy o splátkovom úveru (t.j. 60 splátok) a dospel by tak k výške splátky istiny 17,15 eura. Následne mal žalobcovi priznať uplatnené splátky vo výške istiny. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti uviedol, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je oprávnením, nie však povinnosťou veriteľa. Žalobca ani jeho právny predchodca toto oprávnenie nevyužili a splatnosť úveru nastala uplynutím jeho konečnej splatnosti dňa 20.10.2011. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, alebo rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom nároku žalobcu je zaplatenie 17 splátok z úveru v celkovej výške 484,16 eura s príslušenstvom, pričom žalobca svoj nárok odvodzuje zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0192653515 zo dňa 26.10.2006. V zmysle uvedenej zmluvy čerpaná žalovaná úver vo výške 31.000,- Sk (1.029,01 eura), ktorý sa zaviazala splácať po 28,48 eura v 60 mesačných splátkach. RPMN bolo dohodnuté na 24,64%.

V danom prípade nebolo sporným, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ a keďže ide o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd je oprávnený a povinný preskúmať právne úkony (zmluvy a

ich súčasti) z hľadiska ich platnosti, resp. skúmať neprijateľné zmluvné podmienky v zmluvách a nároky žalobcov ex offa.

V prejednávanej veci ide o uplatnenie nárokov zo spotrebiteľského právneho vzťahu, založeného Zmluvou o splátkovom úvere č. 0192653515 z 26.10.2006 uzatvorenou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, ktorá podlieha právnemu režimu zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Obsahové náležitosti zmluvy zákon č. 251/2008 Z. z. síce vymedzuje v § 4 ods. 2, avšak v čase uzavretia zmluvy pod následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti bola spojená iba absencia RPMN, ktorú však zmluva o splátkovom úvere obsahuje. Preto neobstojí tvrdenie súdu prvého stupňa, že tým, že žalobca nepredložil splátkový kalendár, nemal možnosť posúdiť, koľko z poskytnutého plnenia splátok žalovanej sa má započítať na istinu, úroky a poplatky a z ktorého odvodzoval, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

Súd je povinný ex offa skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a či je žalobca aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Odvolací súd vyzval v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p. žalobcu, aby sa vyjadril k možnému použitiu ust. § 92 ods. 8 z.č. 483/2001 Z.z. o bankách.

Žalobca na výzvu súdu sa vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedol, že v súvislosti s nedostatkom aktívnej legitimácie v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky spolu s podaciami hárkami, preukazujúcimi odoslanie týchto písomností žalovaným, ktoré bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z týchto oznámení vychádzať. Poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 11.6.2013 sp. zn. 4Obo/210/01, uznesenie KS v Žiline zo dňa 30.11.2015 sp. zn. 8Co/564/2015, uznesenie KS v Nitre zo dňa 27.6.2014 sp. zn. 9Co/133/2013. Zastáva názor, že aktívnu legitimáciu v konaní preukázal oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávky, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bolo hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Aj prípadné porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovanej, ale administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 Zákona o bankách. V tejto súvislosti tiež žalobca poukázal na názor doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD., LL.M., publikovanom v časopise Súkromné právo č. 1/2015. Z uvedeného vyplýva, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. S nedoručením takejto výzvy môžu byť spojené len sankcie vyplývajúce zo Zákona o bankách. S nedoručením tejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo Zákona o bankách, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle § 50 ods. 1 Zákona o bankách. Žalobca v konaní predložil výzvu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 22.8.2008, ktorou právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 vyzval žalovanú na úhradu omeškaných splátok. Predložil tiež súdu platobnú históriu úveru, v ktorej sa opätovne vyskytuje položka „poplatok za upomienku“. Predloženou platobnou históriou a predloženou výzvou zo dňa 22.8.2008 bolo v konaní preukázané, že žalovaný bol opakovane právnym predchodcom žalobcu vyzývaný na úhradu dlžných splátok, a teda v konaní bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu konal v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách a nedošlo k porušeniu bankového tajomstva.

Zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0192653515 zo dňa 26.10.2006 vyplýva, že pôvodne bola uzatvorená podľa § 497 až 507 ObZ, medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Predmetom bolo poskytnutie splátkového úveru, MINIúver do 10 minút, v sume 31.000,- Sk t. j. 1.029,01 eura, s výškou mesačných splátok 60,- Sk, t. j. 1,99 eura a konečnou splatnosťou úveru 20.10.2011.

Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o splátkovom úvere boli Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len VOP), podľa ktorých bodu 7.6.1. písm. a) ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti. Podľa bodu 10.3. VOP pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo ak sa zásielka vráti ako nedoručená. Podľa bodu 19.16. VOP klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky.

Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 28.09.2011 vyplýva, že veriteľ (Slovenská sporiteľňa a.s.) oznámil žalovanej, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1285/2011/CE uzatvorenej dňa 28.09.2011, postúpila svoju pohľadávku voči dlžníkovi vo výške 2.212,64 eura spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1285/2011/CE zo dňa 28.09.2011 vyplýva, že medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou a.s. a postupníkom EOS KSI Slovensko, s.r.o., došlo podľa § 524 a nasl. OZ k postúpeniu pohľadávok špecifikovaných v Prílohe č. 1 k zmluve. V zmysle Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 1285/2011/CE zo dňa 28.09.2011, predmetom postúpenia bola pohľadávka žalobcu voči žalovanej v celkovej výške ku dňu postúpenia 2.212,64 eura, z čoho istina po splatnosti bola 1.964,60 eura, úroky boli celkom 239,07 eura.

Podľa listiny, pokusu o zmier, zo dňa 09.05.2014, žalobca vyzval žalovanú o uhradenie dlžnej sumy z poskytnutého úveru v sume spolu 3.603,17 eura (neuhradený úver 1.914,60 eura, zákonný/zmluvný úrok 1.290,53 eura a ďalšie položky), najneskôr do 12.05.2014.

Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bola žalovaná v omeškaní.

Z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž, keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 28.09.2011 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ (pre rozpor so zákonom).

Podľa názoru odvolacieho súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

Ustanovenie § 525 ods. 1 OZ zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 OZ bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom možnosti postúpiť pohľadávku banky na inú osobu je, aby bol s touto pohľadávkou klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie dlhu písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávku banka nemôže postúpiť, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 OZ. Ak určitú pohľadávku nemožno postúpiť (jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 OZ, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 OZ účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 OZ ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 OZ nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi.

Na rozpor postúpenia s § 525 OZ, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky, ako napr. uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka, t.j. žalobcu.

V danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nepreukázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s., voči žalovanej postúpená na žalobcu (28.09.2011), boli tieto podmienky postúpenia splnené. Možno síce považovať za dokázanú požiadavku 90-dňového omeškania, nebolo však dokázané, že by bola žalovaná aj písomne (porov. § 92 ods. 8 cit. zákona) vyzvaná na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Predloženie platobnej histórie, v ktorej sa vyskytuje položka „poplatok za upomienku“, nie je preukázaním takejto výzvy a výzva zo dňa 22.08.2008, na ktorú poukazoval žalobca doložená nebola. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka voči žalovanej bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovanej uplatňovať pred súdom. Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu na jej uplatňovanie, a preto bol správny postup súdu prvého stupňa, ktorý žalobu v celom rozsahu zamietol.

Bolo by nadbytočné a nehospodárne zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vyjadriť hore uvedený právny názor, ktorý by bol súd prvého stupňa povinný akceptovať a napokon žalobu opakovane zamietnuť. Zrušenie rozsudku by vzhľadom k vyššie uvedenému nemohlo žalobcovi priniesť priaznivejší výsledok sporu, ktorý odvolaním sledoval. Odvolací súd postupom podľa § 213 ods. 2 O.s.p. neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom (resp. právo na spravodlivý proces) a poskytol mu priestor na vyjadrenie. Odvolací súd sa však nestotožnil s právnym názorom žalobcu vo vyjadrení, čo viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p., aj keď s použitím iných právnych dôvodov.

V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.